

**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Сіщук Л. В.

**УНІВЕРСАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО У
КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ**

**методичні вказівки для підготовки до
семінарських занять магістрантів 2-го курсу
денної та заочної форми навчання
спеціальності «Право»**

Івано-Франківськ – 2018

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 12 від 15 червня 2018 р.)

Схвалено Науково-методичною радою навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 5 від 21 червня 2018 р.)

Рецензенти:

Зозуляк Ольга Ігорівна

доктор юридичних наук, доцент кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Васильєва Вікторія Валентинівна

кандидат юридичних наук, науковий співробітник Лабораторії проблем корпоративного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Сіщук Л. В. Універсальне правонаступництво у корпоративних правовідносинах: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 2-го курсу денної та заочної форми навчання спеціальності «Право» / Ліліана Василівна Сіщук. – Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 38 с.

Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Універсальне правонаступництво у корпоративних правовідносинах» розроблені на основі навчального плану підготовки магістра спеціальності 081 «Право» ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника». В посібнику викладені завдання до семінарських занять з дисципліни «Універсальне правонаступництво у корпоративних правовідносинах», що включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, переліки питань, які виносяться на обговорення на занятті, практичні завдання для закріплення теоретичного матеріалу. До кожної теми міститься перелік базової і допоміжної літератури, а також розширений перелік нормативно-правових актів. Методичні вказівки призначені для студентів та аспірантів.

© Сіщук Л. В., 2018

© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УНІВЕРСАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО У КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ».....
ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....

Семінарське заняття № 1. Поняття та правова природа корпоративних відносин і корпоративних прав

Семінарське заняття № 2. Види правонаступництва у корпоративних відносинах.....

Семінарське заняття № 3. правонаступництво при спадкуванні корпоративних прав.....

Семінарське заняття № 4. Охорона корпоративних прав при спадкуванні....

Семінарське заняття № 5. Реорганізація та правонаступництво в корпоративних відносинах.....

Семінарське заняття № 6. Злиття і приєднання юридичних осіб корпоративного типу.....

Семінарське заняття № 7. Поділ і виділ юридичних осіб корпоративного типу

Семінарське заняття № 8. Перетворення юридичних осіб корпоративного типу

Семінарське заняття № 9. Охорона корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....

Семінарське заняття № 1. Види правонаступництва у корпоративних відносинах.....

Семінарське заняття № 2. правонаступництво при спадкуванні корпоративних прав

Семінарське заняття № 3. Охорона корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.....

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

...

БАЗОВА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....

ДОДАТКОВА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

...

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Універсальне правонаступництво у корпоративних правовідносинах» передбачена навчальним планом підготовки магістра спеціальності 081 «Право» є вибірковою і відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Універсальне правонаступництво у корпоративних правовідносинах» є система правових норм українського та зарубіжного законодавства, що регулюють похідні способи виникнення, зміни та припинення корпоративних відносин шляхом універсального правонаступництва, а також теоретико-правові підходи до розуміння сутності універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах, що розкривають проблематику наукових пошуків у зазначеній сфері.

В результаті вивчення дисципліни відповідно до вимог освітньо-професійної програми магістранти повинні:

знати:

- теоретичні основи правонаступництва у цивільному праві;
- види правонаступництва у корпоративних правовідносинах;
- специфіку універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах;
- поняття спадкового правонаступництва та особливості спадкування корпоративних прав;
- поняття і правові форми реорганізації юридичних осіб корпоративного типу;
- особливості охорони корпоративних прав учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні.

вміти:

- правильно охарактеризувати наукові концепції до розуміння сутності правонаступництва у цивільному праві та специфіку його існування в корпоративних правовідносинах;
- здійснювати комплексний аналіз норм, що регулюють процедуру проведення реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та порядок спадкування корпоративних прав;
- давати юридичну кваліфікацію відносинам, що складаються при універсальному правонаступництві у корпоративних правовідносинах;
- давати правову оцінку правовим формам реорганізації юридичних осіб корпоративного типу за законодавством України та законодавством ЄС;
- розкривати механізм спадкування корпоративних прав учасників юридичних осіб корпоративного типу;
- ефективно застосовувати принцип універсального правонаступництва при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні корпоративних прав у практичній сфері.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ЄКТС.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УНІВЕРСАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО У КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ»

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові аспекти правонаступництва в корпоративних відносинах

Тема 1. правонаступництво в цивільному праві: теоретичні основи

Поняття і сфера застосування правонаступництва в приватному праві. Наукові концепції розуміння сутності правонаступництва. Підстави виникнення правонаступництва. Особливості правонаступництва, що виникло на підставі договору. правонаступництво, що виникло на підставі юридичного складу.

Проблематика сингулярного правонаступництва. Наступництво у праві власності та інших абсолютних правах. Наступництво в зобов'язальному праві. правонаступництво у зобов'язанні на активній і пасивній стороні.

Теоретико-правові питання універсального правонаступництва при реорганізації юридичних осіб та при спадкуванні.

Тема 2. Поняття та правова природа корпоративних відносин і корпоративних прав

Корпоративне право в об'єктивному та суб'єктивному значеннях. Наукові концепції щодо визначення правової природи корпоративних відносин і корпоративних прав. Місце корпоративних відносин у системі цивільного правовідношення.

Поняття корпоративних відносин. Зміст корпоративних відносин. Поняття суб'єктивного корпоративного права. Зміст суб'єктивного корпоративного права.

Суб'єкти корпоративних відносин. Корпорація (юридична особа корпоративного типу) як суб'єкт корпоративних відносин. Теоретичні підходи до поняття «корпорація» у зарубіжній і вітчизняній науковій літературі. Поняття та ознаки юридичної особи корпоративного типу. Учасники (засновники) як суб'єкти корпоративних відносин.

Тема 3. Види правонаступництва у корпоративних відносинах

Підстави виникнення корпоративних відносин. Похідні способи виникнення корпоративних відносин. Поняття і сутність правонаступництва в корпоративних відносинах. Види правонаступництва в корпоративних відносинах. Сингулярне правонаступництво в корпоративних відносинах. Універсальне правонаступництво в корпоративних відносинах.

Тема 4. правонаступництво при спадкуванні корпоративних прав

Поняття і принципи спадкування. Поняття спадкового правонаступництва. Особливості спадкування в країнах англосаксонської правової системи. Специфіка універсального правонаступництва при спадкуванні. Юридичний склад спадкового правонаступництва. Теорії щодо визначення правового становища майна до моменту прийняття спадщини.

Особливості спадкування корпоративних прав. Спадкування акцій акціонерного товариства. Спадкування частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю. Спадкування корпоративних прав учасників інших юридичних осіб корпоративного типу.

Тема 5. Охорона корпоративних прав при спадкуванні

Поняття і правове значення охорони спадкового майна. Особливості здійснення управління спадковим майном до моменту прийняття спадщини. Поняття і правова природа договору про управління спадщиною. Зміст договору про управління спадщиною. Сторони договору про управління спадщиною. Порядок укладення і виконання договору про управління спадщиною. Правові наслідки невиконання та неналежного виконання договору про управління спадщиною. Проблематика укладення і виконання договору про управління спадщиною, предметом якого є корпоративні права.

Змістовий модуль 2. Універсальне правонаступництво при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу

Тема 6. Реорганізація та правонаступництво в корпоративних відносинах

Поняття та ознаки реорганізації юридичних осіб корпоративного типу. Відмінність правових значень «реорганізація» і « правонаступництво» в теорії права. Поняття реорганізації та її відмінність від ліквідації. Поняття реорганізації як юридичного складу. Правові форми реорганізації: вітчизняний і зарубіжний підходи. Етапи проведення реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.

Поняття універсального правонаступництва при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу. Види універсального правонаступництва при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу: універсальне (загальне) і часткове (сингулярне). Поняття корпоративного правонаступництва при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.

Тема 7. Злиття і приєднання юридичних осіб корпоративного типу

Правове регулювання злиття і приєднання юридичних осіб корпоративного типу. Законодавчі і наукові підходи до визначення дефініцій «злиття», «приєднання». Поняття «поглинання» юридичних осіб у англосаксонській правовій системі та його співвідношення із злиттям і приєднанням юридичних осіб. Регулювання поглинання юридичних осіб у праві ЄС. Проблеми адаптації правового регулювання злиття і поглинання компаній в Україні до права ЄС.

Поняття та етапи злиття акціонерних товариств. Порядок приєднання акціонерних товариств. Поняття і правова природа договору про злиття (приєднання) акціонерних товариств. Порядок укладення і виконання договору про злиття (приєднання) акціонерних товариств.

Порядок злиття (приєднання) товариств з обмеженою відповідальністю. Проблематика злиття (приєднання) інших юридичних осіб корпоративного типу.

Тема 8. Поділ і виділ юридичних осіб корпоративного типу

Правове регулювання поділу (виділу) юридичних осіб корпоративного типу. Регулювання поділу юридичних осіб у праві ЄС. Особливості поділу (виділу) акціонерних товариств за законодавством України. План поділу (виділу) акціонерного товариства. Поділ (виділ) товариств з обмеженою відповідальністю. Проблематика поділу (виділу) інших юридичних осіб корпоративного типу.

Тема 9. Перетворення юридичних осіб корпоративного типу

Поняття та ознаки перетворення як правової форми реорганізації. Наукові підходи до розуміння сутності перетворення юридичних осіб. Особливості правового регулювання перетворення юридичних осіб у зарубіжних країнах. Регулювання перетворення юридичних осіб у праві ЄС.

Порядок перетворення акціонерних товариств. План перетворення акціонерного товариства. Перетворення товариства з обмеженою відповідальністю. Проблематика перетворення інших юридичних осіб корпоративного типу.

Тема 10. Охорона корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу

Поняття і сутність охорони корпоративних прав. Особливості здійснення майнових і немайнових корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу. Забезпечення належного здійснення права на отримання інформації і права брати участь у прийнятті рішення про реорганізацію юридичної особи корпоративного типу. Правові наслідки порушення права акціонера на участь у загальних зборах і про надання відповідної інформації про реорганізацію юридичних осіб корпоративного типу. Оскарження рішень загальних зборів про реорганізацію юридичних осіб корпоративного типу. Визнання недійсним договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення). Особливості здійснення обов'язкового викупу акціонерним товариством акцій, належних акціонеру, який проголосував проти рішення про реорганізацію.

Захист корпоративних прав та інтересів учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу. Захист прав кредиторів при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу. Збалансованість правонаступництва між учасниками реорганізації.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Семінарське заняття № 1.

Поняття та правова природа корпоративних відносин і корпоративних прав (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні вказаної теми необхідно розкрити наукові погляди щодо визначення правової природи корпоративних відносин як предмета цивільно-правового, а не господарсько-правового регулювання, визначити місце корпоративних відносин у структурі цивільного правовідношення поряд з речовими та зобов'язальними відносинами. При цьому слід звернути увагу на внутрішню структуру корпоративного правовідношення через визначення об'єкта, змісту і суб'єктів таких відносин. Зокрема, варто провести науковий аналіз доктрини та законодавства щодо розкриття сутності поняття «корпорація» і його співвідношення з такими поняттями, як юридична особа корпоративного типу, підприємницька юридична особа, юридична особа приватного права.

Питання для обговорення:

1. Наукові концепції щодо визначення правової природи корпоративних відносин і корпоративних прав.
2. Місце корпоративних відносин у системі цивільного правовідношення.
3. Теоретичні підходи до поняття «корпорація» у зарубіжній і вітчизняній науковій літературі.

Ключові поняття і терміни: корпоративні відносини, суб'єктивне корпоративне право, цивільні відносини, господарські відносини, корпоративний інтерес, юридична рівність, автономія волі, майнова самостійність, зобов'язальні відносини, речові відносини, корпорація, учасник, засновник, суб'єкти корпоративних відносин, об'єкт корпоративного правовідношення, зміст корпоративних відносин, корпоративні права.

Питання для самоконтролю:

- 1) У чому полягає сутність наукового підходу щодо господарсько-правової природи корпоративних відносин?
- 2) У чому полягає сутність наукового підходу щодо цивільно-правової природи корпоративних відносин?
- 3) Які характерні ознаки корпоративних відносин як цивільного правовідношення?
- 4) У чому полягає юридична рівність учасників корпоративних відносин?
- 5) Яке місце займають корпоративні правовідносини у системі цивільного правовідношення?
- 6) Яке визначення дефініції «корпорація» міститься у вітчизняному законодавстві?

7) У чому полягає сутність поняття «корпорація» у англосаксонській правовій системі?

8) Чи застосовується поняття «корпорація» в законодавстві країн ЄС?

Індивідуальні завдання: «Зміст суб'єктивного корпоративного права», «Суб'єкти корпоративних відносин».

Теоретичне завдання:

1) Складіть у формі таблиці правову характеристику корпоративного і цивільного правовідношення: спільні та відмінні ознаки.

2) Окресліть у формі таблиці сукупність ознак юридичних осіб корпоративного типу та вкажіть на їх відмінність від інших організаційно-правових форм юридичних осіб приватного права.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

2) Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV. Офіційний вісник України. 2004. № 15. Ст. 1028.

3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

4) Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно-правові аспекти): Монографія / Луць В. В., Васильєва В. А., Калаур І. Р., Кашина О. В., Кобецька Н. Р., Саракун І. Б.; за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.

5) Зеліско А. В. Підприємницькі юридичні особи приватного права як суб'єкти цивільних правовідносин: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. 445 с.

6) Кашанина Т. В. Корпоративное право: учебное пособие для академического бакалавриата. М.: Издательство Юрайт, 2017. 189 с.

7) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

8) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.

9) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.

10) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

Допоміжна

- 11) Батрин С. В. Корпоративні правовідносини у господарському праві: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12. 00.04. Київ, 2012. 203 с.
- 12) Белов В. А. Корпоративное право: Актуальные проблемы теории и практики; под общ. ред. В. А. Белова. М.: Издательство Юрайт, 2009. 678 с.
- 13) Толстой Ю. К. К теории правоотношения. Ленинград: Из-во Ленинградского Ун-та. 1959. 88 с.
- 14) Халфина Р.О. Обще учение о правоотношении. М.: Юр. Лит, 1974. 340 с.

Семінарське заняття № 2.

Види правонаступництва у корпоративних відносинах (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми необхідно розглянути наукові підходи до розуміння сутності правонаступництва, що виникає у приватному праві, а саме теорію транзитивності та теорію дискретності наступництва у праві. Водночас слід дослідити особливості правонаступництва у корпоративних відносинах з огляду на специфіку об'єкта корпоративного правовідношення, а також розглянути види правонаступництва, що виникає на підставі конкретних юридичних фактів (юридичних складів).

Питання для обговорення:

1. Поняття і сутність правонаступництва в корпоративних відносинах.
2. Сингулярне правонаступництво в корпоративних відносинах.
3. Універсальне правонаступництво в корпоративних відносинах.

Ключові поняття і терміни: правовідношення, правонаступництво, теорія транзитивності, теорія дискретності, юридичний факт, юридичний склад, сингулярне правонаступництво, універсальне правонаступництво.

Питання для самоконтролю:

- 1) У чому полягає сутність правонаступництва в корпоративних відносинах?
- 2) Які є критерії поділу правонаступництва на види?
- 3) Які є види правонаступництва в корпоративних відносинах?
- 4) У чому полягає сутність сингулярного правонаступництва в корпоративних відносинах?
- 5) У чому полягає сутність універсального правонаступництва в корпоративних відносинах?

Індивідуальні завдання: «Правонаступництво в цивільному праві за концепцією Б. Б. Черепакіна», «Правонаступництво в корпоративних відносинах при реорганізації акціонерних товариств».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику правонаступництва у цивільних і корпоративних відносинах.
- 2) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику сингулярного та універсального правонаступництва.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
- 2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
- 3) Модельний закон США «Про підприємницьку корпорацію» / Model business corporation act annotated: official text with official comments and statutory cross-references, Revised through 2005 adopted by the Committee on Corporate Laws of the Section of Business Law, with the support of the American Bar Association / Section of Business Law. URL: <http://www.abanet.org/buslaw/committees>.
- 4) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

- 5) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.
- 6) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.
- 7) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.
- 8) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
- 9) Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. К.: Істина, 2008. 720 с.

Допоміжна

- 10) Черепахин Б. Б. Правопреемство по советскому гражданскому праву. М.: Изд-во юрид. л-ри, 1962. 163 с.
- 11) Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права: (по изданию 1907 г.). М.: Фирма «СПАРК», 1995. 556 с.
- 12) Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 1998 Т. 5: П С. 2003. 736 с.
- 13) Юркевич Ю. М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: Монографія. Хмельницький. 224 с.

Правонаступництво при спадкуванні корпоративних прав (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми в першу чергу необхідно розглянути базові правила спадкування згідно норм цивільного законодавства та основоположних принципів приватного права. Водночас на основі аналізу корпоративного законодавства слід охарактеризувати особливості прийняття у спадщину акцій акціонерного товариства, частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю та корпоративних прав інших юридичних осіб корпоративного типу.

Питання для обговорення:

1. Поняття і принципи спадкування.
2. Особливості спадкування акцій акціонерного товариства.
3. Спадкування частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю.
4. Спадкування корпоративних прав учасників інших юридичних осіб корпоративного типу.

Ключові поняття і терміни: принципи спадкування, спадщина, підстави спадкування, заява про прийняття спадщини, спадкове правонаступництво, юридичний склад, свідоцтво про прийняття спадщини, корпоративні права, акція, частка у статутному капіталі, частка у складеному капіталі, згода на вступ до товариства, заява про вступ до товариства, безумовна операція щодо цінних паперів, набуття права на спадкове майно, набуття права власності на спадщину.

Питання для самоконтролю:

- 1) Які є принципи спадкування у приватному праві?
- 2) З якого моменту спадкоємець набуває право на спадщину?
- 3) З якого моменту спадкоємець набуває право власності на спадщину?
- 4) Які умови спадкування передбачені спеціальним законодавством щодо акцій акціонерного товариства?
- 5) Який порядок спадкування частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю?
- 6) Які умови спадкування частки у складеному капіталі повного та командитного товариства?
- 7) Які правові наслідки відмови від прийняття до складу учасників юридичної особи корпоративного типу спадкоємця, якому перейшли у спадок корпоративні права?

Індивідуальні завдання: «Юридичний склад спадкового правонаступництва», «Теорії щодо визначення правового становища майна до моменту прийняття спадщини».

Теоретичне завдання:

1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику порядку спадкування корпоративних прав в акціонерних товариствах і товариствах з обмеженою відповідальністю.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

4) Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно-правові аспекти): Монографія / Луць В. В., Васильєва В. А., Калаур І. Р., Кашина О. В., Кобецька Н. Р., Саракун І. Б.; за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.

5) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

6) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.

7) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.

8) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

9) Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Вищого господарського суду України від 25 лютого 2016 року № 4. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>.

10) Про практику розгляду судами корпоративних спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24. 10. 2008 року № 13. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-08>.

Допоміжна

11) Васильєва В. А. Корпоративне право як об'єкт спадкових прав. Вісник господарського судочинства. 2007. № 6. С. 127 – 130.

12) Рабовська С. Я. Спадкування прав засновника (учасника) корпоративного підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2007. 21 с.

13) Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій,

Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3: / Юридична особа; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: Страйд, 2009. 736 с.

Семінарське заняття № 4. Охорона корпоративних прав при спадкуванні (2 год.)

Методичні рекомендації:

З метою якісного освоєння знань за вказаною темою необхідно визначити поняття охорони спадкового майна і визначити відмінність між поняттями «охорона спадкового майна» і «управління спадковим майном» із вказівкою на мету застосування зазначених дефініцій і об'єкт спадкування. Крім того, у ході аналізу норм цивільного законодавства, що регулюють спадкові та зобов'язальні відносини, слід розглянути особливості застосування договору про управління спадщиною і договору про управління майном, вказати на спільні та відмінні риси, а також розкрити недоліки нормативних положень, які регулюють договірні відносини з управління спадщиною, що зумовлює малоефективність застосування такої договірної конструкції на практиці.

Питання для обговорення:

1. Поняття і правове значення охорони спадкового майна.
2. Проблематика укладення і виконання договору про управління спадщиною, предметом якого є корпоративні права.

Ключові поняття і терміни: охорона спадкового майна, управління спадщиною, корпоративні права, договір про управління спадковим майном, нотаріус, спадкоємець, відказоодержувач, виконавець, момент прийняття спадщини.

Питання для самоконтролю:

- 1) Яка мета охорони спадкового майна?
- 2) Впродовж якого часу здійснюється охорона спадкового майна?
- 3) Хто має право здійснювати охорону спадкового майна?
- 4) Які є заходи охорони спадкового майна?
- 5) У чому полягає відмінність між охороною спадковим майном і управлінням спадщиною?
- 6) Впродовж якого часу здійснюється управління спадщиною?
- 7) У чому полягає сутність договору про управління спадщиною?
- 8) Які особливості договору про управління спадщиною, предметом якого є корпоративні права?

Індивідуальні завдання: «Практичні аспекти охорони корпоративних прав при спадкуванні у нотаріальній практиці», «Момент прийняття спадщини, до складу якої входять корпоративні права», «Захист корпоративних прав при спадкуванні».

Теоретичне завдання:

1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику договору про управління майном і договору про управління спадщиною.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

4) Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно-правові аспекти): Монографія / Луць В. В., Васильєва В. А., Калаур І. Р., Кашина О. В., Кобецька Н. Р., Саракун І. Б.; за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.

5) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

6) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.

7) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.

8) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

9) Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. К.: Істина, 2008. 720 с.

10) Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин: Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України В. В. Луця К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 194с.

Допоміжна

11) Регурецька О. В. Охорона прав акціонерів у цивільному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2005. 20 с.

12) Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3: / Юридична особа; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: Страйд, 2009. 736 с.

Семінарське заняття № 5.

Реорганізація та правонаступництво в корпоративних відносинах (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми необхідно окреслити наукові погляди на поняття реорганізації юридичних осіб, згідно яких реорганізацію слід розглядати як спосіб виникнення та/або припинення юридичних осіб, окреслити мету і правові наслідки реорганізації, визначити правове значення правонаступництва, що виникає при реорганізації, дослідити сутність правових категорій «реорганізація» і «правонаступництво» та їх вплив на правове становище юридичних осіб і їх учасників. Водночас варто окреслити правові форми реорганізації юридичних осіб, що існують на рівні вітчизняного та іноземного законодавства, охарактеризувати специфіку корпоративного правонаступництва, що виникає при реорганізації і має місце при проведенні конвертації цінних паперів, обміну часток у статутному (складеному) капіталі, паїв та інших корпоративних прав учасників юридичних осіб – правопередників на цінні папери, частки у статутному (складеному) капіталі, паї та інші корпоративні права юридичних осіб – правонаступників.

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.
2. Універсальне правонаступництво при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.
3. Правові форми реорганізації: вітчизняний і зарубіжний підходи.
4. Поняття корпоративного правонаступництва при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.

Ключові поняття і терміни: припинення юридичної особи, реорганізація, ліквідація, юридичний склад, правочин, загальне універсальне правонаступництво, часткове універсальне правонаступництво, передавальний акт, розподільний баланс, корпоративне правонаступництво, конвертація.

Питання для самоконтролю:

- 1) Які характерні риси притаманні реорганізації як способу припинення та/або виникнення юридичних осіб?
- 2) Яка мета проведення реорганізації юридичних осіб корпоративного типу?
- 3) Як співвідносяться між собою поняття «реорганізація» і «правонаступництво»?
- 4) Який документ містить інформацію про перехід майна, прав і обов'язків від юридичної особи – правопередника до юридичної особи – правонаступника?
- 5) Які є правові форми реорганізації юридичних осіб?
- 6) У чому полягає сутність корпоративного правонаступництва при проведенні реорганізації юридичних осіб?

Індивідуальні завдання: «Поняття реорганізації в законодавстві і науці цивільного права», «Правова характеристика директив ЄС щодо реорганізації товариств», «Реорганізація компаній за правом Великобританії».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику способів припинення юридичних осіб шляхом реорганізації і ліквідації.
- 2) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику способів виникнення юридичних осіб вперше і шляхом реорганізації.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
- 2) Закон Республіки Чехія «Про комерційні корпорації» (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích). URL: <http://zakony.kurzy.cz/90-2012-zakon-o-obchodnich-korporacich>.
- 3) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
- 4) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

- 5) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.
- 6) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.
- 7) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.
- 8) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
- 9) Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. К.: Істина, 2008. 720 с.
- 10) Мельник О. О. Корпоративне право України. Навчально-практичний посібник із зразками документів. К.: ФОП Мельник О. О., 2008. 368 с.
- 11) Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Вищого господарського суду України від 25 лютого 2016 року № 4. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>.
- 12) Про практику розгляду судами корпоративних спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24. 10. 2008 року № 13. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-08>.

Допоміжна

13) Буничева М. Г. Понятие правопреемства при реорганизации юридических лиц. Вестник Пермского университета. П., 2012. № 1 (15). С. 84 – 90.

14) Емельянцеv В. П. Универсальное правопреемство в гражданском праве: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 . М.: РГБ, 2005. 210 с.

15) Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин у господарських товариствах [Текст]: Монографія. Львів: Край, 2009. 464 с.

16) Красавчиков О. А. Юридические факты в советском гражданском праве. М.: Изд-во юрид. лит-ри, 1958. 183 с.

17) Сішук Л. В. Поняття та види правонаступництва: цивільно-правовий аспект. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. Випуск 25. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2011. С.132 – 136.

18) Суханов Е. А. Реорганизация акционерных обществ и других юридических лиц. Хозяйство и право. 1996. № 1. С. 148 – 152.

Семінарське заняття № 6.

Злиття і приєднання юридичних осіб корпоративного типу (2 год.)

Методичні рекомендації:

При опрацюванні навчального матеріалу за темою необхідно розглянути особливості застосування таких правових форм реорганізації юридичних осіб, як злиття і приєднання компаній, охарактеризувати мету, поняття, етапи і правові наслідки проведення процедури злиття і приєднання, окреслити особливості застосування процедур злиття і приєднання в акціонерних товариствах, а також проаналізувати директиви ЄС з метою визначення відповідності вітчизняного законодавства наднаціональним правилам проведення злиття і приєднання компаній.

Питання для обговорення:

1. Законодавчі і наукові підходи до визначення дефініцій «злиття», «приєднання».
2. Поняття та етапи злиття і приєднання акціонерних товариств в Україні.
3. Проблеми адаптації правового регулювання злиття і поглинання компаній в Україні до права ЄС.

Ключові поняття і терміни: злиття, приєднання, поглинання, обов'язковий викуп акцій, акціонерне товариство, рішення загальних зборів про злиття (приєднання), договір про злиття (приєднання), передавальний акт, комісія з реорганізації, товариство з обмеженою відповідальністю.

Питання для самоконтролю:

- 1) Що являє собою злиття юридичних осіб?
- 2) Яка мета злиття юридичних осіб?
- 3) З якою метою здійснюється приєднання юридичної особи до іншої юридичної особи?

- 4) Які правила злиття і приєднання акціонерних товариств?
- 5) Яке правове значення договору про злиття (приєднання)?
- 6) Що являє собою поглинання компаній?
- 7) Які правила поглинання компаній згідно права ЄС?
- 8) У чому полягає відмінність між поглинанням і злиттям компаній?

Індивідуальні завдання: «Поглинання компаній за правом Великобританії», «Перспективи регулювання поглинання товариств у праві України», «Злиття (приєднання) за правом Польщі».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику поглинання і злиття за правом Великобританії та України.
- 2) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику злиття (приєднання) згідно права ЄС та України.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
- 2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
- 3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

- 4) Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно-правові аспекти): Монографія / Луць В. В., Васильєва В. А., Калаур І. Р., Кашина О. В., Кобецька Н. Р., Саракун І. Б.; за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.
- 5) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.
- 6) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.
- 7) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.
- 8) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
- 9) Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин: Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України В. В. Луця К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 194с.

10) Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Вищого господарського суду України від 25 лютого 2016 року № 4. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>.

11) Про практику розгляду судами корпоративних спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24. 10. 2008 року № 13. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-08>.

Допоміжна

12) Бобрик В. І. Проблеми правового регулювання реорганізації господарських товариств шляхом приєднання [Текст] / В. І. Бобрик // Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009.

13) Дубовицкая Е. А. Европейское корпоративное право: Свобода перемещения компаний в Европейском сообществе. М.: Волтерс Клувер, 2004. 224 с.

14) Зубатенко О. М. Припинення суб'єктів господарювання: монографія; Донецьк. юрид. ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, Донецьк. ун-т економіки та права. Донецьк: ДонУЕП, 2008. 213 с.

15) Кібенко О. Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. Серія: «Юридичний радник». Х.: Страйд, 2005. 432 с.

16) Кібенко О., Пендак Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз *acquis* ЄС та законодавства України. К.: ЮСТИНІАН, 2006. 496 с.

17) Чарльзворт Дж. Основы законодательства о компаниях. Перевод с англ. Р. О. Халфиной; под ред. Е.А. Флейшиц. М. Изд-во иностранной литературы, 1958. 493 с.

Семінарське заняття № 7.

Поділ і виділ юридичних осіб корпоративного типу (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми необхідно дослідити поділ і виділ як правові форми реорганізації юридичних осіб, а саме визначити мету, поняття, етапи та правові наслідки застосування процедур поділу (виділу) юридичних осіб, розкрити особливості поділу (виділу) акціонерних товариств і проаналізувати норми права ЄС у частині здійснення поділу (виділу) компаній з метою визначити відповідність норм вітчизняного корпоративного законодавства міжнародним стандартам.

Питання для обговорення:

1. Регулювання поділу юридичних осіб у праві ЄС.
2. Особливості поділу (виділу) акціонерних товариств за законодавством України.

Ключові поняття і терміни: поділ, виділ, рішення про поділ (виділ), план поділу (виділу), роздільний баланс, комісія з реорганізації, акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство, виробничий кооператив, приватне підприємство.

Питання для самоконтролю:

- 1) У чому полягає відмінність між поділом і виділом як правовими формами реорганізації?
- 2) Як здійснюється регулювання поділу юридичних осіб у праві ЄС?
- 3) Які етапи здійснення поділу юридичних осіб?
- 4) Які етапи виділу юридичних осіб?
- 5) Які особливості здійснення поділу (виділу) акціонерних товариств?

Індивідуальні завдання: «Поділ (виділ) за правом Польщі».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику поділу (виділу) за правом ЄС та України.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
- 2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
- 3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

- 4) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.
- 5) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.
- 6) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.
- 7) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
- 8) Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. К.: Істина, 2008. 720 с.

Допоміжна

9) Бюлетень законодавства і юридичної практики України. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства». 2009. № 9 312 с.

10) Зубатенко О. М. Припинення суб'єктів господарювання: монографія; Донецьк. юрид. ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, Донецьк. ун-т економіки та права. Донецьк: ДонУЕП, 2008. 213 с.

11) Кібенко О. Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. Серія: «Юридичний радник». Х.: Страйд, 2005. 432 с.

12) Кібенко О., Пендак Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз acquis ЄС та законодавства України. К.:ЮСТИНІАН, 2006. 496 с.

13) Юркевич Ю. М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: Монографія. Хмельницький. 224 с.

Семінарське заняття № 8.

Перетворення юридичних осіб корпоративного типу (2 год.)

Методичні рекомендації:

За результатами вивчення вказаної теми необхідно знати сутність перетворення юридичних осіб з однієї організаційно-правової форми в іншу, знати наукові підходи до розуміння сутності правової категорії «перетворення», окреслити нормативні положення законодавства, що стосуються перетворення юридичних осіб, особливо звернути увагу на норми, що регулюють правовий статус підприємницьких і непідприємницьких юридичних осіб приватного права, і визначити законодавчі прогалини у цій частині. Також варто вміти розмежовувати особливості здійснення перетворення юридичних осіб за законодавством України та інших зарубіжних країн.

Питання для обговорення:

1. Наукові підходи до розуміння сутності перетворення юридичних осіб.
2. Регулювання перетворення юридичних осіб у праві країн ЄС.
3. Порядок перетворення акціонерних товариств.

Ключові поняття і терміни: перетворення, рішення про перетворення, план перетворення, передавальний акт, комісія з реорганізації, акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство, виробничий кооператив, приватне підприємство.

Питання для самоконтролю:

- 1) Яка сутність перетворення як правової форми реорганізації юридичних осіб?
- 2) Які особливості процедури перетворення компаній передбачені правом ЄС?

3) У які організаційно-правові форми може перетворюватися акціонерне товариство?

4) Яким документом підтверджується здійснення перетворення підприємницького товариства?

5) Які правові наслідки настають для підприємницького товариства при здійсненні перетворення?

6) Які особливості мають враховувати учасники акціонерного товариства у разі перетворення товариства на повне або командитне товариство?

Індивідуальні завдання: «Проблематика перетворення підприємницьких і непідприємницьких юридичних осіб», «Перетворення юридичних осіб за правом Польщі».

Теоретичне завдання:

1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику перетворення за законодавством Польщі та України.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

3) Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України № 4666 від 10. 01. 2018 р.

4) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

5) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

6) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.

7) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.

8) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

9) Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин: Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України В. В. Луця К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 194с.

Допоміжна

10) Бюлетень законодавства і юридичної практики України. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства». 2009. № 9 312 с.

11) Зубатенко О. М. Припинення суб'єктів господарювання: монографія; Донецьк. юрид. ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, Донецьк. ун-т економіки та права. Донецьк: ДонУЕП, 2008. 213 с.

12) Кібенко О. Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. Серія: «Юридичний радник». Х.: Страйд, 2005. 432 с.

13) Кібенко О., Пендак Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз acquis ЄС та законодавства України. К.:ЮСТИНІАН, 2006. 496 с.

14) Юркевич Ю. М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: Монографія. Хмельницький. 224 с.

Семінарське заняття № 9.

Охорона корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми слід звернути увагу на способи здійснення корпоративних прав учасників під час проведення процедури реорганізації юридичних осіб корпоративного типу, окреслити межі охорони корпоративних прав при прийнятті рішення про проведення реорганізації та на інших етапах реорганізації, охарактеризувати способи захисту корпоративних прав учасників юридичних осіб корпоративного типу в разі порушення, оспорення чи невизнання таких прав.

Питання для обговорення:

1. Поняття і сутність охорони корпоративних прав.
2. Особливості здійснення майнових і немайнових корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.
3. Захист корпоративних прав та інтересів учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.

Ключові поняття і терміни: охорона корпоративних прав, здійснення майнових і немайнових прав при реорганізації, захист корпоративних прав, оскарження рішень загальних зборів про реорганізацію, визнання недійсним договору про злиття (приєднання), обов'язковий викуп акціонерним товариством акцій, захист прав кредитора.

Питання для самоконтролю:

- 1) У чому полягає сутність охорони корпоративних прав?
- 2) Які особливості здійснення права на участь в управлінні товариством при реорганізації підприємницького товариства?

- 3) Які гарантії здійснення права на інформацію при реорганізації підприємницького товариства?
- 4) Які умови реалізації майнових прав учасниками товариства при реорганізації підприємницького товариства?
- 5) Які існують способи захисту корпоративних прав та інтересів учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу?

Індивідуальні завдання: «Оскарження рішень загальних зборів про реорганізацію юридичних осіб корпоративного типу», «Визнання недійсним договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення)».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику правових форм захисту прав учасників і кредиторів при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.

Перелік рекомендованих джерел:

I. Нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
- 2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
- 3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

II. Література:

Базова

- 4) Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. К.: Істина, 2008. 720 с.
- 5) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.
- 6) Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин: Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України В. В. Луця К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 194с.

Допоміжна

- 7) Агапова О. И. Защита прав кредиторов при реорганизации юридических лиц: автор. дис. на соис. ученой степ. канд. юрид. наук.: 12.00.03. М., 2007. 31 с.
- 8) Венедіктова І. В. Поняття цивільно-правового охоронюваного законом інтересу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій пам'яті В. П. Маслової «Актуальні проблеми цивільного, житлового та сімейного законодавства». Харків, 2011. С. 106 – 108.
- 9) Глусь Н. С. Корпорації та корпоративне право: поняття, основні ознаки та особливості захисту: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12. 00.03. Київ, 2000. 23 с.

10) Луць В. В. Деякі питання здійснення та захисту корпоративних прав в Україні. Вісник господарського судочинства. 2008. № 1. С. 125–137.

11) Регурецька О. В. Охорона прав акціонерів у цивільному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2005. 20 с.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Семінарське заняття № 1.

Види правонаступництва у корпоративних відносинах (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми необхідно розглянути наукові підходи до розуміння сутності правонаступництва, що виникає у приватному праві, а саме теорію транзитивності та теорію дискретності наступництва у праві. Водночас слід дослідити особливості правонаступництва у корпоративних відносинах з огляду на специфіку об'єкта корпоративного правовідношення, а також розглянути види правонаступництва, що виникає на підставі конкретних юридичних фактів (юридичних складів).

Питання для обговорення:

1. Поняття і сутність правонаступництва в корпоративних відносинах.
2. Сингулярне правонаступництво в корпоративних відносинах.
3. Універсальне правонаступництво в корпоративних відносинах.

Ключові поняття і терміни: правовідношення, правонаступництво, теорія транзитивності, теорія дискретності, юридичний факт, юридичний склад, сингулярне правонаступництво, універсальне правонаступництво.

Питання для самоконтролю:

- 1) У чому полягає сутність правонаступництва в корпоративних відносинах?
- 2) Які є критерії поділу правонаступництва на види?
- 3) Які є види правонаступництва в корпоративних відносинах?
- 4) У чому полягає сутність сингулярного правонаступництва в корпоративних відносинах?
- 5) У чому полягає сутність універсального правонаступництва в корпоративних відносинах?

Індивідуальні завдання: «Правонаступництво в цивільному праві за концепцією Б. Б. Черепакіна», «Правонаступництво в корпоративних відносинах при реорганізації акціонерних товариств».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику правонаступництва у цивільних і корпоративних відносинах.
- 2) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику сингулярного та універсального правонаступництва.

Перелік рекомендованих джерел:

III. Нормативно-правові акти:

1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

2) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

Література:

Базова

3) Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно–правові аспекти): Монографія / Луць В. В., Васильєва В. А., Калаур І. Р., Кашина О. В., Кобецька Н. Р., Саракун І. Б.; за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.

4) Кашанина Т. В. Корпоративное право: учебное пособие для академического бакалавриата. М.: Издательство Юрайт, 2017. 189 с.

5) Кібенко О., Пендак Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз acquis ЄС та законодавства України / за заг. ред. А. Пендак Сарбах, Ю. Мовчан. К.: ЮСТИНІАН, 2006. 496 с.

6) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

7) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.

8) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.

9) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

Допоміжна

10) Черепяхин Б. Б. Правопреемство по советскому гражданскому праву. М.: Изд-во юрид. л-ри, 1962. 163 с.

11) Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права: (по изданию 1907 г.). М.: Фирма «СПАРК», 1995. 556 с.

12) Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 1998 Т. 5: П С. 2003. 736 с.

13) Юркевич Ю. М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: Монографія. Хмельницький. 224 с.

Семінарське заняття № 2.

Правонаступництво при спадкуванні корпоративних прав (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми в першу чергу необхідно розглянути базові правила спадкування згідно норм цивільного законодавства та основоположних принципів приватного права. Водночас на основі аналізу корпоративного законодавства слід охарактеризувати особливості прийняття у спадщину акцій акціонерного товариства, частки у статутному капіталі товариства з

обмеженою відповідальністю та корпоративних прав інших юридичних осіб корпоративного типу.

Питання для обговорення:

1. Поняття і принципи спадкування.
2. Особливості спадкування акцій акціонерного товариства.
3. Спадкування частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю.
4. Спадкування корпоративних прав учасників інших юридичних осіб корпоративного типу.

Ключові поняття і терміни: принципи спадкування, спадщина, підстави спадкування, заява про прийняття спадщини, спадкове правонаступництво, юридичний склад, свідоцтво про прийняття спадщини, корпоративні права, акція, частка у статутному капіталі, частка у складеному капіталі, згода на вступ до товариства, заява про вступ до товариства, безумовна операція щодо цінних паперів, набуття права на спадкове майно, набуття права власності на спадщину.

Питання для самоконтролю:

- 3) Які є принципи спадкування у приватному праві?
- 4) З якого моменту спадкоємець набуває право на спадщину?
- 5) З якого моменту спадкоємець набуває право власності на спадщину?
- 6) Які умови спадкування передбачені спеціальним законодавством щодо акцій акціонерного товариства?
- 7) Який порядок спадкування частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю?
- 8) Які умови спадкування частки у складеному капіталі повного та командитного товариства?
- 9) Які правові наслідки відмови від прийняття до складу учасників юридичної особи корпоративного типу спадкоємця, якому перейшли у спадок корпоративні права?

Індивідуальні завдання: «Юридичний склад спадкового правонаступництва», «Теорії щодо визначення правового становища майна до моменту прийняття спадщини».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику порядку спадкування корпоративних прав в акціонерних товариствах і товариствах з обмеженою відповідальністю.

Перелік рекомендованих джерел:

III. Нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

Література:

Базова

4) Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. К.: Істина, 2008. 720 с.

5) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.

Допоміжна

6) Васильєва В. А. Корпоративне право як об'єкт спадкових прав. Вісник господарського судочинства. 2007. № 6. С. 127 – 130.

7) Рабовська С. Я. Спадкування прав засновника (учасника) корпоративного підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2007. 21 с.

8) Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3: / Юридична особа; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: Страйд, 2009. 736 с.

Семінарське заняття № 3.

Охорона корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу (2 год.)

Методичні рекомендації:

При вивченні теми слід звернути увагу на способи здійснення корпоративних прав учасників під час проведення процедури реорганізації юридичних осіб корпоративного типу, окреслити межі охорони корпоративних прав при прийнятті рішення про проведення реорганізації та на інших етапах реорганізації, охарактеризувати способи захисту корпоративних прав учасників юридичних осіб корпоративного типу в разі порушення, оспорення чи невизнання таких прав.

Питання для обговорення:

1. Поняття і сутність охорони корпоративних прав.
2. Особливості здійснення майнових і немайнових корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.
3. Захист корпоративних прав та інтересів учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.

Ключові поняття і терміни: охорона корпоративних прав, здійснення майнових і немайнових прав при реорганізації, захист корпоративних прав, оскарження рішень загальних зборів про реорганізацію, визнання недійсним договору про злиття (приєднання), обов'язковий викуп акціонерним товариством акцій, захист прав кредитора.

Питання для самоконтролю:

- 1) У чому полягає сутність охорони корпоративних прав?
- 2) Які особливості здійснення права на участь в управлінні товариством при реорганізації підприємницького товариства?
- 3) Які гарантії здійснення права на інформацію при реорганізації підприємницького товариства?
- 4) Які умови реалізації майнових прав учасниками товариства при реорганізації підприємницького товариства?
- 5) Які існують способи захисту корпоративних прав та інтересів учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу?

Індивідуальні завдання: «Оскарження рішень загальних зборів про реорганізацію юридичних осіб корпоративного типу», «Визнання недійсним договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення)».

Теоретичне завдання:

- 1) Складіть у формі таблиці порівняльно-правову характеристику правових форм захисту прав учасників і кредиторів при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.

Перелік рекомендованих джерел:

9) Нормативно-правові акти:

- 1) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
- 2) Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
- 3) Цивільний кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

Література:

Базова

- 4) Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. К.: Істина, 2008. 720 с.
- 5) Корпоративне право України: підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010, 384 с.
- 6) Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин: Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України В. В. Луця К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 194с.

Допоміжна

- 7) Агапова О. И. Защита прав кредиторов при реорганизации юридических лиц: автор. дис. на соис. ученой степ. канд. юрид. наук.: 12.00.03. М., 2007. 31 с.
- 8) Венедіктова І. В. Поняття цивільно-правового охоронюваного законом інтересу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,

присвяченій пам'яті В. П. Маслова «Актуальні проблеми цивільного, житлового та сімейного законодавства». Харків, 2011. С. 106 – 108.

9) Глузь Н. С. Корпорації та корпоративне право: поняття, основні ознаки та особливості захисту: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12. 00.03. Київ, 2000. 23 с.

10) Луць В. В. Деякі питання здійснення та захисту корпоративних прав в Україні. Вісник господарського судочинства. 2008. № 1. С. 125–137.

11) Регурецька О. В. Охорона прав акціонерів у цивільному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2005. 20 с.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Відповідно до «Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців» індивідуальні завдання студентів з корпоративного права включають:

- *реферат (есе) за вузькоспеціальною проблематикою;*
- *бібліографічний опис наукових поглядів та їх коротка анотація;*
- *узагальнення судової практики.*

Вибір студентом індивідуальної роботи здійснюється за погодженням з викладачем, який проводить семінарські заняття. Студент обирає одну із тем навчальної дисципліни та вид індивідуального завдання. Організацію, контроль та оцінку якості виконання індивідуальної роботи студентів здійснює викладач, який веде практичні заняття. За індивідуальну роботу студент має можливість отримати максимально **5 балів**.

Виконані індивідуальні завдання за тематикою дисципліни **слід подавати студентами на семінарські заняття, на яких розглядаються відповідні теми**. Подача виконаних індивідуальних завдань в кінці семестру допускається виключно з дозволу викладача.

Тематика рефератів, які пропонуються до індивідуального виконання, розміщена у розділі «Теми семінарських занять для підготовки магістрантів денної та заочної форми навчання» даних Методичних вказівок. Використання даної форми індивідуальної роботи забезпечує формування у студентів самостійного мислення та логічності застосування наявного фактичного матеріалу.

Під час оцінки результативності написання реферату враховується наявність власного бачення щодо розуміння винесеної для опрацювання тематики. **Загальний обсяг реферату повинен становити 10-12 сторінок**.

Реферат складається із «Вступу», «Основної частини», «Висновків». На початку реферату подається «Зміст» із нумерацією сторінок структурних частин, а у кінці додається «Список використаних джерел».

У «Вступі» розкривається мета дослідження, відображається актуальність теми, дається характеристика напрацювань по даній темі.

«Основна частина», що розкриває тематику реферату, має бути виконана у вигляді двох розділів або одного розділу з декількома підрозділами. Виклад матеріалу повинен бути систематизованим, чітким, лаконічним та логічним.

У «Висновках» слід висвітлити результати проведеного автором дослідження. Список використаних джерел подається в алфавітному порядку і має налічувати не менше ніж 5 джерел, з яких не менше 3-х за останні три роки.

Об'єм «Вступу» – одна сторінка, «Основної частини» – до восьми сторінок, «Висновки» — одна сторінка.

Тематика завдання «реферат (есе) за вузькоспеціальною проблематикою»

1. Зміст суб'єктивного корпоративного права.
2. Суб'єкти корпоративних відносин.
3. правонаступництво в цивільному праві за концепцією Б. Б. Черепакіна.

4. правонаступництво в корпоративних відносинах при реорганізації акціонерних товариств.
5. Юридичний склад спадкового правонаступництва.
6. Теорії щодо визначення правового становища майна до моменту прийняття спадщини.
7. Практичні аспекти охорони корпоративних прав при спадкуванні у нотаріальній практиці.
8. Момент прийняття спадщини, до складу якої входять корпоративні права.
9. Поняття реорганізації в законодавстві та науці цивільного права.
10. Правова характеристика директив ЄС щодо реорганізації товариств.
11. Реорганізація компаній за правом Великобританії.
12. Поглинання компаній за правом Великобританії.
13. Перспективи регулювання поглинання товариств у праві України.
14. Злиття (приєднання) за правом Польщі.
15. Поділ (виділ) за правом Польщі.
16. Проблематика перетворення підприємницьких і непідприємницьких юридичних осіб.
17. Перетворення юридичних осіб за правом Польщі.

Бібліографічний опис наукових поглядів та їх коротка анотація за тематикою семінарських занять.

Узагальнення судової практики з корпоративних справ, які пов'язані з:

- захистом корпоративних прав при спадкуванні;
- оскарженням рішень загальних зборів про реорганізацію юридичних осіб корпоративного типу;
- визнанням недійсним договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення).

БАЗОВА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1) Бобрик В. І. Проблеми правового регулювання реорганізації господарських товариств шляхом приєднання [Текст] / В. І. Бобрик // Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009.
- 2) Борисова В. И. Корпорация – организационно-правовая форма корпоративных отношений. Альманах цивилистики: Сборник статей. Вып. 1 / Под ред. Р. А. Майданика. К.: Всеукраинская ассоциация издателей «Правова єдність», 2008. 312 с.
- 3) Братусь С. Н. Субъекты гражданского права. М.: Изд-во юридической литературы, 1950. 367 с.
- 4) Бюлетень законодавства і юридичної практики України. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства». 2009. № 9 312 с.
- 5) Васильєва В. А. Корпоративне право як об'єкт спадкових прав. Вісник господарського судочинства. 2007. № 6. С. 127 – 130.
- 6) Васильєва В. А. Корпорації як суб'єкти корпоративних відносин. Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. С. 56 – 61.
- 7) Венедіктова І. В. Поняття цивільно-правового охоронюваного законом інтересу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій пам'яті В. П. Маслова «Актуальні проблеми цивільного, житлового та сімейного законодавства». Харків, 2011. С. 106 – 108.
- 8) Глузь Н. С. Корпорації та корпоративне право: поняття, основні ознаки та особливості захисту: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12. 00.03. Київ, 2000. 23 с.
- 9) Жорнокуй Ю. М. Цивилистическая основа реализации субъективного корпоративного права: монографія. Х.: Золота миля, 2012. 186 с.
- 10) Заїка Ю. О., Рябоконт Є. О. Спадкове право: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2009. 352 с.
- 11) Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно-правові аспекти) [Текст]: монографія / [Луць В. В., Васильєва В. А., Кобецька Н. Р., Калаур І. Р., Кашина О. В., Саракун І. Б.]; за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – 320 с.
- 12) Зозуляк О. І. Про цивільну правоздатність корпорацій. Проблеми охорони прав суб'єктів корпоративних правовідносин: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-ій річниці створення Лабораторії з вивчення проблем корпоративного права НДІ ПП НАІрН України. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2012. С. 64 – 67.
- 13) Зубатенко О. М. Припинення суб'єктів господарювання: монографія; Донецьк. юрид. ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, Донецьк. ун-т економіки та права. Донецьк: ДонУЕП, 2008. 213 с.

14) Иоффе О. С. Избранные труды по гражданскому праву: Из истории цивилистической мысли. Гражданское правоотношение. Критика теории «хозяйственного права». [М.: «Статут», 2000. 777 с. / (Серия "Классика российской цивилистики"): http://civil.consultant.ru/elib/books/3/page_52.html

15) Кибенко Е.Р. Корпоративное право: Учебное пособие. Харьков: Эспада, 1999. 480 с.

16) Кібенко О. Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. Серія: «Юридичний радник». Х.: Страйд, 2005. 432 с.

17) Кібенко О., Пендак Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз acquis ЄС та законодавства України. К.:ЮСТИНІАН, 2006. 496 с.

18) Корпоративне право України: підручник / [В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін.]; за заг. ред. В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2010. 384 с.

19) Корпоративне право Австрії та України: монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

20) Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О. Р.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.

21) Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

22) Корпоративне управління [Текст]: Монографія / [І.Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова]; за ред. проф. І.Спасибо-Фатєєвої. Х.: Право, 2007. 500с.

23) Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин у господарських товариствах [Текст]: Монографія. Львів: Край, 2009. 464 с.

24) Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: дис. на здобуття наук. ступ. доктора юрид. наук: 12.00.03. Київ. 2004. 468 с.

25) Луць В. В. Деякі питання здійснення та захисту корпоративних прав в Україні. Вісник господарського судочинства. 2008. № 1. С. 125–137.

26) Мейер Д. И. Русское гражданское право. В 2 частях. Ч. 1. М.: Статут, 1997. 290 с.

27) Рабовська С. Я. Спадкування прав засновника (учасника) корпоративного підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2007. 21 с.

28) Регурецька О. В. Охорона прав акціонерів у цивільному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2005. 20 с.

29) Сіщук Л. В. Поняття та види правонаступництва: цивільно-правовий аспект. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. Випуск 25. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2011. С.132 – 136.

30) Спасибо-Фатеева І. В. Правова природа корпоративних відносин. Вісник господарського судочинства. 2007. № 5. С. 87 – 99.

ДОДАТКОВА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

31) Агапова О. І. Защита прав кредиторів при реорганізації юридических осіб: автор. дис. на соис. ученої степ. канд. юрид. наук.: 12.00.03. М., 2007. 31 с.

32) Антимонов Б. С., Граве К. А. Советское наследственное право. М.: Юр.лит., 1955. 264 с.

33) Бакулина Е. В. Совершенствование правового регулирования реорганізації хозяйственных обществ: автореф. дис. на соиск. ученой степени канд. юрид. наук: 12.00.03. М., 2004. 26 с.

34) Батрин С. В. Корпоративні правовідносини у господарському праві: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12. 00.04. Київ, 2012. 203 с.

35) Белов В. А. Корпоративное право: Актуальные проблемы теории и практики; под общ. ред. В. А. Белова. М.: Издательство Юрайт, 2009. 678 с.

36) Белов В. А. Правопреемство в связи с законодательной концепцией квалификации имущественных прав как объектов гражданских прав. Законодательство: Практический журнал для руководителей и менеджеров. М.: Издательство «Главбух», 1998. № 6 87 с. Режим доступа: <http://center-bereg.ru/362.html>

37) Буничева М. Г. Понятие правопреемства при реорганізації юридических осіб. Вестник Пермского университета. П., 2012. № 1 (15). С. 84 – 90.

38) Гражданское и торговое право капиталистических государств. Учебник; за ред. Е. А. Васильева. 3-е изд., перераб. и доп. М. : Международные отношения, 1993. 560 с.

39) Дубовицкая Е. А. Европейское корпоративное право: Свобода перемещения компаний в Европейском сообществе. М.: Волтерс Клувер, 2004. 224 с.

40) Емельянец В. П. Универсальное правопреемство в гражданском праве: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 . М.: РГБ, 2005. 210 с.

41) Красавчиков О. А. Юридические факты в советском гражданском праве. М.: Изд-во юрид. лит-ри, 1958. 183 с.

42) Суханов Е. А. Реорганізация акционерных обществ и других юридических лиц. Хозяйство и право. 1996. № 1. С. 148 – 152.

43) Сыродоева О. Н. Акционерное право США и России (сравнительный анализ). М.: Издательство «Спарк», 1996. 112 с.

44) Толстой Ю. К. К теории правоотношения. Ленинград: Из-во Ленинградского Ун-та. 1959. 88 с.

45) Халфина Р.О. Обще учение о правоотношении. М.: Юр. Лит, 1974. 340 с.

46) Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3: / Юридична особа; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатеевої. Х.: Страйд, 2009. 736 с.

- 47) Чарльзворт Дж. Основы законодательства о компаниях. Перевод с англ. Р. О. Халфиной; под ред. Е.А. Флейшиц. М. Изд-во иностранной литературы, 1958. 493 с.
- 48) Черепяхин Б. Б. Правопреемство по советскому гражданскому праву. М.: Изд-во юрид. л-ри, 1962. 163 с.
- 49) Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права: (по изданию 1907 г.). М.: Фирма «СПАРК», 1995. 556 с.
- 50) Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 1998 Т. 5: П С. 2003. 736 с.
- 51) Юркевич Ю. М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: Монографія. Хмельницький. 224 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://zakon.rada.gov.ua> – законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua/> – офіційний сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.rada.gov.ua/> – офіційний сайт Верховної Ради України.
5. <https://minjust.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства Юстиції України.
6. <https://www.nssmc.gov.ua/> – офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
7. <http://pidruchniki.ws/pravo/> – бібліотека українських підручників.